

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən
dos.Z.I.Məmmədov
"12" Sentyabr 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6007007 Meşəçilik

Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Əməyin mühafizəsi (Program Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin F-370 nömrəli 13.08.2020-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir).

Kodu: İPF-B12

Tədris ili: I kurs(2025-2026) Semestr: II

Tədris yükü (saat) : Auditoriya saati: 10 saat (5 saat mühazirə, 5 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya№:

II. Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı: Quliyev Vagif Şahverən oğlu

Məsləhət günləri və saati: III gün 14:00 – 16:00

E-mail ünvanı: Vaqif.quliyev.1960@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. S.Mehbaliyev , T.Quliyev, N.Muradov "Əməyin mühafizəsi".Bakı -2009
2. B.Ə.Həsənov "Əmək mühafizəsi".Bakı.Maarif 1986
3. O.C. Orucov "İstehsalat sanitariyasının ümumi məsələləri və əməyin gigiyeniyası" Gəncə-1986
4. F.Ə.Əliyev, X.M.Mustafayev " Əmək mühafizəsinin hüquqi və təşkilati əsasları" Gəncə-1998
5. F.Ə.Əliyev, S.Ş.Vəliyev Ü.R.Əliyev " Elektrik təhlükəsizliyinin hüquqi məsələləri" Gəncə-2002
6. F.Ə.Əliyev. O.C.Orucov " Əmək mühafizəsinin hüquqi məsələləri" Gəncə-2002
7. AR Əmək qanunları məəcəsi "Huquq Ədəbiyyatı" Bakı-2011
8. "Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası " Bakı Qanun-2011

IV.Prorekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən mülki müdafiə fənnin tədrisi vacibdir.

V.Korrekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnlərin də tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Əmək mühafizəsi sahəsində qüvvədə olan qanunvericilik və normativ sənədləri, təhlükəli və zərərli istehsalat amilləri və

onların insan orqanizminə təsirini, zərərli amillərdən mühafizə vasitələrinin üsulları: istehsalat sanitariyasının əsas tələblərini, şəxsi gigiyena məsələlərini, görülən işə uyğun təhlükəsizlik texnikası qaydalarını, müəssisədə rəhbərliyin və mütəxəssislərin əmək mühafizəsi sahəsində hüquq və vəzifələrini öyrənilir. Əməyin mühafizəsi fənninin tədrisi məqsədi müvafiq sahələrdə təhlükəsiz və sağlam əmək şəraiti yaratmaq üçün, tələbələr seçdiyi ixtisasa uyğun lazımı bilik, təcrübə bacarıq və düzgün işləmək vərdişini aşılamaqdır.

X. Təqdir
№
1
1

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələr biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50

balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çətinliklər var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 5 saat, seminar – 5 saat.Cəmi 10 – saat

No	Keçirilən mövzuların adı və məzmunu	Mühazirə	Seminar	Tarix
1	2	3	4	5
1	<p>Mövzu 1 : Əməyin mühafizəsi fənninin məzmunu, hüquqi vəzifələri və bu sahədə işlərin təşkili</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar4. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri5. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi6. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları7. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası8. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi9. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri10. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti11. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər	2	2	
2	<p>Mövzu: 2 İstehsalat sanitariyası, səs-küydən mühafizə və elektrik təhlükəsizliyi</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış2. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqlimi3. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları4. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri5. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri6. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri7. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mühafizə üsulları8. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri9. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri10. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri11. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınması zamanı ilk yardım.12. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım13. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım14. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.	2	2	

3	Mövzu 3: Yanğın təhlükəsizliyi və zərərçəkmişlərə ilk tibbi yardım Plan: 1. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait 2. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı 3. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və Yanğın profilaktikası 4. Odsöndürücü maddə və tərkiblər 5. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı.	1	1
	Cəmi :10 saat	5	5

6. İş və
7. İşçilərin
8. Əmək
9. Ə

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Tələbələr istehsalat proseslərində işçi avadanlıqlarda əmələ gələn təhlükəni və onun təhlükəsizliyini təmin etmək sahəsində optimal variantların seçilməsinə sərbəst qərarlar qəbul etməyi, işçilərin əmək mühafizəsi məsələlərini öyrənilməsinə təmin etmək, görülən işə uyğun müvafiq təlimatları hazırlamaq, istehsalatda bədbəxt hadisələrin səbəblərini düzgün təhlil etməyi bacarmalıdırlar.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

Əmək mühafizəsi sahəsində qanunverici aktları, istehsalın sanitariya gigiyenik vəziyyətinin nəzarəti metodik əsasları bilgilərinə yiyələnməli
Müəssisədə əmək mühafizəsinin təşkilinin və zədələnmələrinin qarşısının alınması bacaracağının qazanılması

Azərbaycan Respublikasının əmək mühafizəsi üzrə qanunvericiliyinin və hüquqi normativləri tətbiq etməyi bacarmaq qüabiliyyəti əldə etmək

Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi sahəsində qanunvericilik aktının tələblərini tətbiq etmək bacarığı qazanmağı

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Birinci kollokvium sualları

1. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
2. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
3. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
4. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
5. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
6. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
7. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri
8. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri
9. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri
10. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınması zamanı ilk yardım.

XV. İmtahan sualları :

I blok

1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.
2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar
4. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri
5. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi

II Blok

6. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
7. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası
8. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
9. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
10. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti
11. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər

III Blok

12. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış
13. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqlimi
14. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
15. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
16. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri
17. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri
18. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları

IV Blok

19. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri
20. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri
21. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri
22. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınması zamanı ilk yardım.
23. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım
24. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım

V Blok

25. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.
26. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait
27. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı
28. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və Yanğın profilaktikası
29. Odsöndürücü maddə və tərkiblər
30. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı

Sillabus "Əməyin mühafizəsi" fənni "Aqranomluq" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus- "Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur. ("12 sentyabr" 2025-ci il "01" sayılı iclas protokolu)

Fənn müəllimi: b.m. V.Ş. Quliyev

Kafedra müdiri: dos. R.F. Əliyev